

بررسی ارتباط بین شادکامی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم شهرستان رشت

نرگس امینی سیاهمزیگی^۱

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

چکیده

در دنیای امروز مطالعه عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی از جمله دغدغه های اصلی نظام آموزشی است و تلاش برای بهبود مدارس افزایش یافته است و تمام ابعاد سیستم آموزشی اعم از ساختار، سازمان، اداره و رهبری مدارس، مشارکت جامعه و اولیاء و نیز محتوای برنامه درسی، روش های آموزشی و ارزشیابی کل سیستم مورد هدف قرار گرفته است. جلوگیری از نشاط و شادابی جوانان و جلوگیری از بروز احساسات و هیجانات عاطفی آنان، موجب سرخوردگی و بروز بیماری حقارت و عقده های روحی و روانی است. با شادی و نشاط زندگی معنا پیدا می کند و در پرتو آن دانش آموزان خصوصاً در دوران نوجوانی و جوانی می توانند خود را ساخته و قله های سلوک و پله های ترقی را چالاکانه بپیمایند. سعی داریم در این مقاله به بررسی وجود رابطه بین و شادکامی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان بپردازیم.

واژه های کلیدی: دانش آموزان متوسطه، شهرستان رشت، شادکامی، عملکرد تحصیلی.

مقدمه

جامعه و بطور ویژه نظام های آموزشی، نسبت به سرنوشت فرد، رشد و تکامل موفقیت آمیز وی و جایگاه او در جامعه، علاقه مند و نگران بوده و انتظار دارند فرد در جوانب گوناگون اعم از ابعاد شناختی و کسب مهارت و توانایی و نیز در ابعاد شخصیتی، عاطفی و رفتاری، آنچنان که باید پیشرفت و تعالی یابد ترقی هر کشوری رابطه مستقیم با پیشرفت علم و دانش و تکنولوژی آن کشور دارد. پیشرفت علمی نیز حاصل نمی شود مگر این که افراد متفکر و خلاق تربیت شده باشند.

در دنیای امروز مطالعه عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی از جمله دغدغه های اصلی نظام آموزشی است و تلاش برای بهبود مدارس افزایش یافته است و تمام ابعاد سیستم آموزشی اعم از ساختار، سازمان، اداره و رهبری مدارس، مشارکت جامعه و اولیاء و نیز محتوای برنامه درسی، روش های آموزشی و ارزشیابی کل سیستم مورد هدف قرار گرفته است جلوگیری از نشاط و شادابی جوانان و جلوگیری از بروز احساسات و هیجانات عاطفی آنان، موجب سرخوردگی و بروز بیماری حقارت و عقده های روحی و روانی است. شادکامی و نشاط از مهم ترین نیاز های روانی بشر است که به دلیل تاثیرات عمده بر زندگی شخص، همیشه ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. شادکامی مجموعه ای از لذت های منهای درد ها و ترکیبی از حداکثر عاطفه مثبت به اضافه حداقل عاطفه منفی معرفی شده است. افرادی که در معیار های شادکامی نمره بالا می آورند عموماً افرادی شاد، خوش بین و سالم و راضی هستند که زندگی را با ارزش می دانند، سلامت جسمانی و روانی آنها بیشتر است، طول عمر بیشتری دارند و از نظر شغلی و اجتماعی، موفقیت های بیشتری کسب می کنند. امروزه پژوهشگران بر ضرورت توجه به پیش بینی کننده های موفقیت تحصیلی تأکیدی خاص دارند، آنچنان که در سه دهه اخیر، مطالعه عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی بیش از پیش مورد توجه نظام های آموزشی قرار گرفته است. شادکامی بخش مهمی از کیفیت زندگی و بالاتر از هر ثروتی به شمار می رود. هر فردی مایل است در محیط مثبت و شاد مشغول به کار، تحصیل و زندگی شود و عملکرد شغلی و تحصیلی بهتری را تجربه کند. امروزه شادابی و نشاط فضای آموزشی نقش و جایگاه برجسته ای در مبحث کیفیت و برنامه ریزی آموزشی دارد، به طوری که شور و شوق به تحصیل، فعال شدن حس کنجکاوی و افزایش خلاقیت دانش آموزان ارتباط نزدیکی با وضعیت محوطه آموزشی آنها دارد (اسحاقی، ۱۳۹۷).

بنابراین لازم است والدین و مربیان و همه دست اندرکاران آموزش و پرورش با همکاری و تعامل، تلاش خود را به کار گیرند تا مراکز آموزشی را به محیط هایی با نشاط و جذاب برای دانش آموزان تبدیل کنند تا پیشرفت تحصیلی آنها ارتقا یابد. برای دستیابی به تحقق آرمان های مربوط به شاداب سازی مدارس جهت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، باید تحولات جدی در نگرش مدیران و مسؤولان نظام آموزش و پرورش و برنامه ریزی های آموزشی مطابق با استانداردهای جهانی ایجاد نمود. بنابراین در این پژوهش سعی خواهد شد به تبیین نقش واسطه ای شادکامی در رابطه با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پرداخته شود. بنابراین سوال اصلی مقاله این است که آیا شادکامی نقش واسطه ای معناداری در رابطه با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم شهرستان رشت دارد؟ بنابراین در این مقاله می کوشیم، نقش واسطه ای شادکامی در رابطه با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه مورد بررسی و پژوهش قرار دهیم.

پیشینه و مبانی نظری

مبانی نظری

شادکامی

از عهد باستان به احساسات مثبت انسان از جمله شادکامی توجه شده است. به عقیده ارسطو، دست کم سه نوع شادکامی وجود دارد. پایین ترین سطح شادکامی، همان لذت است. در سطح بعد، عقیده مردم عادی است، که شادکامی را معاد موفقیت و کامیابی می دانند و در بالاترین سطح شادکامی مورد نظر ارسطو یا شادکامی ناشی از معنویت قرار می گیرد. همچنین مشخص شده است که افراد شاد احساس امنیت بیشتری می کنند، آسان تر تصمیم می گیرند، دارای روحیه مشارکتی بیشتری هستند و نسبت به کسانی که با آنها زندگی می کنند، بیشتر احساس رضایت دارند (مایرز، ۲۰۰۴؛ بهمنی، ۱۳۸۹).

شادکامی بخشی از عشق بی قید و شرط به زندگی است و نه توقع برآورده شدن تمام خواسته ها و انتظارات. شادکامی تأثیر مهمی در موفقیت افراد دارد. افراد شاد کام نگرش خوش بینانه ای نسبت به وقایع و رویدادهای اطراف خود دارند و به جای جبهه گیری منفی نسبت به اتفاقات پیرامون خود سعی در استفاده بهینه از این رویدادها دارند. همچنین انسان های شاد و دارای شخصیت سالم انسان هایی مسئولیت پذیر و شهروندانی خوب خواهند بود روان انسان در مقابل عوامل درونی و بیرونی، واکنش های مختلفی را از خود نشان می دهد که به آنها (هیجان) می گویند. یکی از جنبه های هیجان (که گاه مثبت و گاهی منفی)، شادی است که با واژه هایی چون: سرور، نشاط و خوشحالی هم معنا است (علیپور و نوربا، ۱۳۸۷).

شادی مفهوم گسترده ای است و دارای دو مؤلفه شناختی و عاطفی می باشد. مؤلفه عاطفی به معنی توازن لذت (توازن بین عاطفه خوشایند و ناخوشایند) و مؤلفه شناختی به معنی رضایت از زندگی (ارزیابی فرد از زندگی بر طبق استانداردهای ذهنی اش) است (داینر و همکاران، ۲۰۰۳).

آرگیل و همکاران (۲۰۰۵) بیان می کنند که سه جز شادکامی عبارتند از: هیجانات مثبت، رضایت از زندگی و نبود هیجانات منفی از جمله افسردگی و اضطراب. او و همکارانش دریافتند که روابط با دیگران، هدفمند بودن در زندگی، رشد شخصی، دوست داشتن خود، دیگران و طبیعت نیز از اجزا شادکامی هستند (داینر و همکاران، ۲۰۰۳).

عملکرد تحصیلی

آموزش و پرورش به عنوان یک نظام آموزشی در هر جامعه ای با صرف هزینه فراوان تعلیم و تربیت فرزندان واجب التعلیم آن جامعه را به عهده دارد. انتظار می رود که محصولات نهایی این سازمان در آینده از کارایی و بهره وری کافی برخوردار باشند. بی تردید هیچ نظام آموزشی نمی تواند صددرصد به اهداف آموزشی خود برسد اما موفق بودن هر نظام آموزشی به نزدیک تر شدن هر چه بیشتر به اهداف تعیین شده بستگی دارد. در کشور ما این امر از مشکلات کنونی نظام آموزشی است و هر ساله ده ها میلیارد ریال از بودجه کشور هدر می رود و نیروهای بالقوه و سرمایه های جامعه که همان نیروی انسانی است بی ثمر می ماند

پیشرفت تحصیلی به توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی اطلاق می شود که از طریق آزمون های فراگیری استاندارد شده یا آزمون های معلم ساخته اندازه گیری می شود (نویدی، ۲۰۰۳).

عملکرد تحصیلی از این جهت اهمیت دارد که پیشرفت آموزشی در یادگیری اثر داشته و یادگیری آموزشی پیشرفت تحصیلی را تحت تأثیر قرار می دهد (شمس، ۱۳۷۸).

واقعیت مهم آن است که همه پیشرفت های شگفت انگیز انسان در دنیای امروز زاینده ی یادگیری است. از طریق یادگیری رشد فکر پیدا می کند و توانایی های ذهنی اش فعلیت می یابد و عملکرد تحصیلی مطلوب از خود نشان می دهد (الهی و همکاران، ۱۳۸۰).

در جهان امروز عمده فعالیت های روانشناسان معطوف به مدرسه است و این میدان به مهم ترین میدان پژوهشی و عمل در روانشناسی تبدیل شده است. اکثر فعالیت های تحقیقی در این حوزه بر شناخت عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی دور می زند و هرکدام به جنبه ای از این امر مهم پرداخته اند (حسن شاهی، ۱۳۷۹).

پیشینه پژوهش

ابراهیمی و الفتی (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی اثر هشت هفته تمرینات هوازی به صورت مجازی بر شادکامی، ارتباطات اجتماعی و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر غیرفعال در دوران کرونا پرداختند. نتایج نشان داد شرکت در تمرینات ورزشی به صورت مجازی نیز می تواند در شرایط های سخت مانند کرونا، باعث ایجاد حس وابستگی و تعلق در دانش آموزان شود که این حس باعث می شود فرد احساس ذهنی شادی داشته باشد و بر عملکرد تحصیلی او نیز تأثیر مثبت بگذارد.

صالحی عمران و عابدینی بلترک (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین شادکامی با موفقیت تحصیلی دانش آموزان در فضاهای آموزشی استان مازندران با تأکید بر نقش برنامه ریزی آموزشی انجام دادند. این پژوهش با هدف چگونگی ارتباط میان شادکامی و موفقیت تحصیلی دانش آموزان و ارتباط آن با فضاهای آموزشی با تأکید بر نقش برنامه ریزی آموزشی انجام شده است. نتایج بدست آمده با توجه به فرضیه های پژوهش نشان داد که شادکامی دانش آموزان با فضای فیزیکی مدارس رابطه معنی داری ندارد، به عبارت دیگر در مدارس با فضای فیزیکی مناسب و نامناسب یکسان است. همچنین بیانگر آن بود که شادکامی دانش آموزان با جنسیت آنها نیز رابطه معنی داری ندارد و شادکامی در مدارس روستایی بیشتر از شهری مشاهده گردید. علاوه بر آن شادکامی دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی (آخرین معدل) رابطه معنی دار داشت و بین شادکامی دانش آموزان با رشته تحصیلی آنان نیز رابطه معنی داری مشاهده شد.

پناهی (۱۳۹۴) پژوهشی با هدف بررسی تاثیر آموزش مهارت های مثبت اندیشی بر شادکامی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دوره اول متوسطه شهر شیروان انجام داد. تحلیل نتایج نشان داد که تفاوت بین دو گروه آزمایش و کنترل معنادار است به عبارت بهتر آموزش مهارت های مثبت اندیشی بر شادکامی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دوره اول متوسطه شیروان معنادار است.

لیونگ و همکاران (۲۰۲۱) پژوهشی تحت عنوان عوامل پیش بینی کننده شادی در دانش آموزان ابتدایی: روابط مثبت یا پیشرفت تحصیلی انجام دادند. این پژوهش با هدف بررسی نقش روابط مثبت و پیشرفت تحصیلی در پیش بینی شادکامی ذهنی دانش آموزان انجام شد. نتایج نشان داد که دختران با درک روابط بهتر با همسالان نسبت به پسران، سطوح بالاتری از پیشرفت تحصیلی را گزارش کردند و دختران زمانی که سطوح پیشرفت تحصیلی بالاتری نسبت به پسران داشتند، شادتر بودند. همچنین نتایج نشان داد که نیاز به ایجاد استراتژی هایی برای تقویت رابطه والدین-فرزند، روابط همسالان و کلاس درس هماهنگ است.

مالک و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به همبستگی بین عوامل روانشناختی، عملکرد تحصیلی و اعتیاد به رسانه های اجتماعی: آزمون مبتنی بر مدل پرداختند. یافته ها نشان داد که اعتیاد به رسانه های اجتماعی تأثیر غیرمستقیم بر عملکرد تحصیلی دارد.

تأثیر مستقیمی بر سطح استرس و اضطراب دانش آموزان دارد. استرس می تواند بر سطوح اضطراب تأثیر بگذارد که می تواند مستقیماً بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان تأثیر بگذارد. علاوه بر این، سطح استرس دانش آموزان تأثیر مستقیمی بر اضطراب داشت که می تواند منجر به افسردگی شود. با توجه به اهمیت اعتیاد به شبکه های اجتماعی و تأثیرات بالقوه آن بر واکنش های روان شناختی دانشجویان و تأثیر این واکنش ها بر عملکرد تحصیلی، انجام مطالعات مشابه در سایر دانشگاه ها در رشته های مختلف برای به دست آوردن نتیجه قطعی تر توصیه می شود.

یانگ و همکاران (۲۰۱۹) روابط بین پیشرفت تحصیلی، عزت نفس و شادکامی ذهنی در مدرسه در بین دانش آموزان دبستانی را مورد مطالعه قرار دادند. نتایج نشان داد که (الف) پیشرفت تحصیلی به طور مثبت بعدها SWB در مدرسه پیش بینی شد. (ب) عزت نفس در زمان ۲ به طور کامل رابطه بین پیشرفت تحصیلی در زمان ۱ و SWB در مدرسه در زمان ۳ را واسطه کرد. و (ج) روابط دوسویه قابل توجهی بین عزت نفس و SWB در مدرسه مشاهده شد.

تعبدی و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهش خود تحت عنوان رابطه بین شادکامی و عملکرد تحصیلی، به بررسی و تحلیل نقش شادکامی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداختند. نتایج حاصل از پژوهش آنها نشان داد که رابطه مثبت معناداری بین شادکامی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان وجود دارد. همچنین در این پژوهش همبستگی مثبت معناداری بین شادکامی و پیشرفت و موفقیت تحصیلی دانش آموزان وجود دارد.

روش کار

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم شهرستان رشت در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به تعداد ۱۵۰۰ نفر که از بین آنها ۳۱۳ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. این آزمودنی ها به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای از بین دانش آموزان مقطع متوسطه شهر رشت انتخاب شدند. افراد در این پژوهش به یک روانشناس بالینی ارجاع داده شدند تا به لحاظ بالینی و نداشتن سایر اختلالات روانی مورد بررسی قرار گیرند.

روش اول استفاده از مطالعات کتابخانه ای برای تکمیل پیشینه ی پژوهش بود. بدین ترتیب به کتاب های مورد نیاز انگلیسی و فارسی و سایت ها و پایگاه های علمی معتبر گوناگون موجود در پایگاه ها و شبکه های اینترنتی و نیز پایان نامه های مرتبط برای دستیابی به نگرش در مورد چگونگی انجام کار و نوشتن پایان نامه مراجعه شد و لذا اطلاعات از طریق پرسشنامه جمع آوری شد، بدین صورت که پرسشنامه های عملکرد تحصیلی و شادکامی در بین دانش آموزان مقطع متوسطه دوم توزیع شد. بدین ترتیب که ابتدا پژوهشگر رضایت نامه از افراد برای شرکت در این پژوهش را دریافت کرد سپس هدف از انجام پژوهش و نحوه تکمیل پرسشنامه ها را به افراد توضیح و آزمودنی ها پرسشنامه ها را تکمیل کردند.

اولین قدم در تجزیه و تحلیل داده ها بررسی نرمال بودن آنها است که بر اساس از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف مشخص میشود سپس داده ها در سطح توصیفی با استفاده از شاخص های گرایش مرکزی و پراکندگی و در سطح استنباطی با استفاده از روش آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون برای بررسی ارتباط بین شادکامی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم استفاده شد. برای این منظور از نرم افزار SPSS۲۴ و سطح معناداری $P > 0.05$ استفاده می شود.

پرسشنامه شادکامی

پرسشنامه شادکامی آکسفورد دارای ۲۹ ماده است که در سال ۱۹۸۹ توسط مایکل آرگایل و براساس پرسشنامه افسردگی بک (BDI، ۱۹۷۶) ساخته شده است. محمدی پور (۱۳۹۱)، روایی پرسشنامه را مناسب و قابل قبول و پایایی آن را ۰/۸۷ ذکر کرده است. در این پژوهش روایی و پایایی ۰/۷۳ به دست آمد.

پرسشنامه عملکرد تحصیلی

پرسشنامه عملکرد تحصیلی توسط فام و تیلور در سال ۱۹۹۹ ساخته شد و دارای ۴۸ سوال در ۵ مولفه بوده و هدف آن ارزیابی عملکرد تحصیلی از حوزه های مختلف خودکارآمدی می باشد. نمره دهی در این پرسشنامه با استفاده از طیف لیکرت (هیچ با نمره ۱ تا خیلی زیاد نمره ۵) نمره گذاری شده است. فام و تیلور ضریب قابلیت اعتماد کل پرسشنامه و خرده مقیاس های (خودکارآمدی، تاثیرات هیجانی، برنامه ریزی، فقدان کنترل پیامد، انگیزش) را به شیوه آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۸۵، ۰/۸۹ و ۰/۸۹ گزارش کرد. (عباسیان، ۱۳۹۰). عباسیان (۱۳۹۰) در تحقیق خود پایایی کل پرسشنامه را از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آورده است. در این پژوهش روایی و پایایی ۰/۷۶ به دست آمد.

یافته های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری، مانند میانگین و انحراف معیار برای متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش ارائه شده است.

یافته ها

میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی ابعاد عملکرد تحصیلی و شادکامی آزمودنی های شرکت کننده در پژوهش

ابعاد عملکرد تحصیلی	میانگین انحراف چولگی کشیدگی معیار				
	خودکارآمدی	۳۰/۴	۷/۱	۰/۶۵	۰/۷۸
	تاثیرات هیجانی	۱۶/۲	۳/۷	۰/۹۸	۱۶/۱
	برنامه ریزی	۱۶/۷	۳/۷	۱/۰۲	۱/۳۶
	فقدان کنترل پیامد	۹/۷	۲/۴	۰/۶۸۷	۰/۹۹
	انگیزش	۸/۶	۳/۱	۱/۱۱	۱/۱۴
	شادکامی	۸۰/۲	۱۴/۹	۱/۱۶	۱/۱۶

همان طور که در جدول مشاهده می شود، میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی برای متغیرهای عملکرد تحصیلی و شادکامی آورده شده است.

آزمون کولموگروف – اسمیرنوف

به منظور بررسی نرمال بودن داده ها از آزمون کولموگروف – اسمیرنوف استفاده شده است نتیجه به صورت جدول زیر می باشد.

آزمون نرمال بودن داده ها

تعداد عملکرد تحصیلی	آماره Z	سطح معنی داری
خودکارآمدی	۱/۲۶۵	۰/۵۱۴
تأثیرات هیجانی	۰/۹۹۸	۰/۴۱۶
برنامه ریزی	۱/۴۱۲	۰/۳۷۴
فقدان کنترل پیامد	۱/۹۶۳	۰/۹۱۱
انگیزش	۱/۰۱	۰/۸۱۵
شاد کامی	۰/۶۹۸	۰/۱۲۶

با توجه به نتایج جدول بالا چون سطح معنی داری همه متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ است فرضیه صفر یعنی نرمال بودن داده ها پذیرفته می شود.

نتایج آزمون فرضیه ها

فرضیه اصلی پژوهش

بین شادکامی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و عملکرد تحصیلی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	عملکرد تحصیلی	۰/۵۲۶	۰/۰۰۱

مطابق با جدول رابطه بین شادکامی و عملکرد تحصیلی در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی عملکرد تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد. می توان نتیجه گرفت که بین شادکامی با عملکرد تحصیلی رابطه مستقیم معنادار وجود دارد. در تبیین این فرضیه می توان چنین گفت که هر یک از افراد در جریان

رشد و نمو به خود پنداره ای راجع به خود دست پیدا می کنند. آنان که از زندگی و وضعیت خود راضی باشند امیدواری بیشتری دارند، برای آینده خود برنامه ریزی می کنند و خود را افرادی کارآمد و مفید می بینند.

فرضیه اول پژوهش

بین شادکامی با (خودکارآمدی) دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و خودکارآمدی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	(خودکارآمدی)	۰/۲۶۵	۰/۰۰۱

مطابق با جدول رابطه بین شادکامی و (خودکارآمدی) در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی (خودکارآمدی) دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد. با توجه به فرضیه که به بررسی تأثیر عامل شادکامی بر عملکرد تحصیلی (خودکارآمدی، تاثیرات هیجانی، برنامه ریزی، فقدان کنترل پیامد، انگیزش) می پردازد عامل شادکامی به عنوان متغیر وابسته و عملکرد تحصیلی به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته می شود. بنابراین از تحلیل رگرسیون استفاده می شود. میانگین شادکامی در دانش آموزان با معدل بالاتر (عملکرد تحصیلی بالاتر) بیشتر از دانش آموزان با معدل پایین تر است. به بیان دیگر بین متغیر شادکامی دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی رابطه معنی داری وجود دارد. در مدرسه اگر نوجوان راضی به نظر بیاید، خوشحال باشد و در گروه خود تشویق شود، از نظر درسی هم می تواند پیشرفت قابل توجهی داشته باشد.

فرضیه دوم پژوهش

بین شادکامی با (تاثیرات هیجانی) دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و تاثیرات هیجانی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	(تاثیرات هیجانی)	۰/۳۴۱	۰/۰۰۱

رابطه بین شادکامی و (تاثیرات هیجانی) در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی (تاثیرات هیجانی) دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد.

فرضیه سوم پژوهش

بین شادکامی با (برنامه ریزی) دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و تاثیرات هیجانی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	(برنامه ریزی)	۰/۴۱۴	۰/۰۰۱

رابطه بین شادکامی و (برنامه ریزی) در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی (برنامه ریزی) دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد. رابطه معنادار شادکامی با عملکرد تحصیلی (مولفه تاثیرات هیجانی) است. شادکامی باعث تاثیر مستقیمی روی تاثیرات هیجانی از مولفه ی عملکرد تحصیلی است.

فرضیه چهارم پژوهش

بین شادکامی با (فقدان کنترل پیامد) دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و تاثیرات هیجانی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	(فقدان کنترل پیامد)	۰/۵۲۰	۰/۰۰۱

رابطه بین شادکامی و (فقدان کنترل پیامد) در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی (فقدان کنترل پیامد) دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد. رابطه مثبت و معناداری در این پژوهش وجود دارد. نتایج این تحقیق رابطه معناداری را بین شادی و موفقیت تحصیلی دانش آموزان نشان دادند. این بدان معنا بود که افزایش شادی در بین یادگیرندگان می تواند میزان کارایی و عملکرد تحصیلی آنها را بهبود بخشد. احساس شادی و نشاط در جامعه و بخصوص رفتار فردی بر احساسات رضایت عمومی از زندگی و رشد تعاملات سازنده را به همراه دارد. وضعیت نشاط در ایران با توجه به مستندات و شواهد و آمارها چندان رضایت بخش نیست، نشاط در تمام عرصه یک جامعه محرکی جهت فعالیت های مهم نیز تقلی میشود. نشاط در دانش آموزان با بسیاری از رفتار های فردی و افزایش اعتماد به نفس و رشد هویت فردی و برنامه ریزی دقیق تحصیلی را به همراه دارد و شکوفایی استعداد و توانمندی های افراد ظهور و بروز می کند. افزایش شادی در دانش آموزان با پیامد های مختلفی از جمله پیشرفت تحصیلی و افزایش دقت و پایبندی به برنامه ریخته همراه است شایسته است تا در رشد تعالی تمام افراد جامعه این متغیر مهم بررسی و نقش سازنده آن بررسی شود.

فرضیه پنجم پژوهش

بین شادکامی با (انگیزش) دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم ارتباط وجود دارد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر شادکامی و تاثیرات هیجانی

متغیر وابسته	متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
شادکامی	(انگیزش)	۰/۵۱۲	۰/۰۰۱

رابطه بین شادکامی و (انگیزش) در سطح ۰/۰۱ درصد مثبت و معنی دار است بدین معنی که با افزایش شادکامی (انگیزش) دانش آموزان مقطع متوسطه دوم افزایش می یابد. نتایج نشان داده که بر اساس شادکامی و میانگین مؤلفه‌ی و فقدان کنترل کاهش یافته است. اثربخشی هیجان و تنظیم هیجان بر بروندادهای تحصیلی، به ویژه عملکرد تحصیلی در مطالعات بسیاری نشان داده شده است که با نتایج مطالعه حاضر همسوست.

نتایج تحلیل رگرسیون

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره فشر (F)	سطح معنی داری
رگرسیون	۵۵۹۸/۴۴	۱	۵۵۹۸/۴۴	۷۳/۸۵۴	۰/۰۰۰
باقی مانده	۲۲۳۶۳/۱۲	۳۱۱	۷۱/۹۰		
کل	۲۷۹۶۱/۵۶	۳۱۲			

چون $F > f_{1.128.0/0.5}$ و سطح معنی داری که کوچکتر از ۰/۰۵ است فرضیه صفر (صفر بودن ضرایب رگرسیونی) رد می شود و نتیجه می گیریم ضریب رگرسیونی مخالف صفر است.

آزمون صفر بودن ضرایب رگرسیونی و عرض از مبدا

حال به منظور به دست آوردن مقدار این ضریب از آزمون صفر بودن ضرایب رگرسیونی استفاده می شود. نتایج آزمون در جدول زیر نشان داده شده است.

آزمون ضرایب رگرسیونی

ضرایب غیر استاندارد (B)	ضرایب استاندارد شده (β)	t	سطح معنی داری
عرض از مبدا	۲/۱۷	۲/۸۴۸	۰/۰۰۵
خودکارآمدی	۰/۶۵۷	۷/۱۵۸	۰/۰۰۰
تاثیرات هیجانی	۱/۳۹	۳/۲۱۶	۰/۰۲

۰/۰۰۱	۶/۴۸۹	۰/۳۷۵	۲/۵۲	برنامه ریزی
۰/۰۴	۴/۶۵۸	۰/۵۰۱	۲/۶۸	فقدان کنترل پیامد
۰/۰۱	۷/۶۲۸	۰/۲۹۹	۱/۹۶	انگیزش

سطح معنی داری عرض از مبدأ و ضریب رگرسیونی کوچکتر از ۰/۰۵ است. پس می توان نتیجه گرفت فرض صفر بودن ضرایب رد می شود. ضریب رگرسیونی نشان می دهد که یک انحراف معیار تغییر در مؤلفه های عملکرد تحصیلی (خودکارآمدی، تاثیرات هیجانی، برنامه ریزی، فقدان کنترل پیامد، انگیزش) باعث به ترتیب ۰/۵۳۵، ۰/۴۲۵، ۰/۳۷۵، ۰/۵۰۱ و ۰/۲۹۹ انحراف معیار تغییر در شادکامی می شود.

نتیجه گیری

رضایت از زندگی به عنوان آگاهی فرد و یا به عبارت دیگر، ارزیابی شناختی از کیفیت زندگی تعریف شده است. ممکن است یک ارزیابی کلی و جامع را در حوزه های اختصاصی زندگی خانواده، خود منعکس نماید رضایت از زندگی یک سازه مرکزی در شکل دادن به تئوری های روان شناسی اجتماعی در مورد شادکامی می باشد و در اغلب موارد این سازه به عنوان ارزیابی کلی فرد از شرایط زندگی اش بر اساس مقایسه با محیط خارجی و در خصوص آنچه فکر می کند استاندارد مناسبی است؛ تعریف می شود بنابر این در شادکامی، ارزشیابی افراد از خود و زندگی شان، جنبه شناختی، خلق و عواطف، در واکنش به رویدادهای زندگی، جنبه عاطفی را شکل می دهد شادکامی مفهومی است که چندین جزء اساسی دارد. نخست آنکه جزئی عاطفی و هیجانی دارد که باعث میشود فرد شادکام همواره از نظر خلقی شاد و خوشحال باشد. دوم آنکه جزئی اجتماعی دارد که گسترش روابط اجتماعی را به دنبال دارد، و سوم آنکه جزئی شناختی دارد که موجب میگردد فرد شادکام نوعی تفکر و نوعی پردازش اطلاعات ویژه خود داشته باشد و وقایع روزمره را طوری تعبیر و تفسیر کند که خوشبینی وی را به دنبال داشته باشد دریافت نوجوانانی که احساس شادکامی و بهزیستی بالایی دارند، در عملکرد تحصیلی فعال ترند و پیشرفت تحصیلی بالاتری دارند.

منابع

- ابطحی، معصومه السادات،، ندری، خدیجه. (۱۳۹۰). رابطه خلاقیت و سازگاری اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهر زنجان. تحقیقات مدیریت آموزشی. ۱۰(۲): ۲۵-۴۵
- بیابانگرد، اسماعیل. (۱۳۸۹). رابطه میان عزت نفس، انگیزه پیشرفت، و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان سال سوم دبیرستان های تهران. مطالعات روان شناختی، ۱(۴)، ۱۳۱-۱۴۴.
- پناهی، مژگان. (۱۳۹۶). بررسی تاثیر آموزش مهارت های مثبت اندیشی بر شادکامی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دوره اول متوسطه شهر شیروان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان.

دلاورپور، محمد آقا. (۱۳۸۷). پیش‌بینی آگاهی فراشناختی و پیشرفت تحصیلی براساس جهت‌گیری هدف پیشرفت. فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی، ۳(۹)، ۶۵-۹۱.

رئیزی، مرضیه؛ احمدی طهران، هدی؛ حیدری، سعیده؛ جعفری‌گلو، عصمت؛ عابدینی، زهرا و بطحایی، سید احمد (۱۳۹۲). ارتباط هوش معنوی با شادکامی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳(۵): ۴۴۰-۴۳۱.

سیف، علی اکبر. (۱۴۰۰). روش‌های آموزش و یادگیری. انتشارات دوران. تهران.

شعبانی، حسن. (۱۳۹۹). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. انتشارات دانشگاه تهران. ایران

علی پور، احمد، نور بالا، احمد علی. (۱۳۷۸). بررسی مقدماتی پایایی و روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان دانشگاه‌های تهران. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران. ۵ (۱۲): ۶۶-۵۵.

کیانی، زینب و مظاهری، مهرداد (۱۳۹۷). بررسی مقایسه‌ای احساس شادکامی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره متوسطه دوم شهرستان زاهدان. فصلنامه مطالعات روانشناسی تربیتی، ۳۱: ۲۰۰-۲۱۶.

نویدی، احد (۲۰۰۳). بررسی سهم مشترک و اختصاصی متغیرهای عملکرد تحصیلی قبلی، خودپنداره تحصیلی، هوش عمومی در پیش‌بینی تحصیلی دانش‌آموزان. نشریه تعلیم و تربیت. ۱۵(۳): ۲۵-۱۵.

Atkinson, J. W., Rannor, G. O. 1975. Motivation and achievement, American of psychology, 1:88-140.

Bai, N., & Niazi, S. M.(2014). The relationship between emotional intelligence and happiness in collegiate champions (Case study: Jiroft University). European Journal of Experimental Biology, 4(1),587-590.

Cob, L. H2013. Self-regulation strategy development struction for text comprehension. Teaching Exception Children, 38, 102-120.

Diener, E. (1990). Subjective well – being. Psychology Bulletin ,95,542-575

Hung, H. P. (2005). " Ethnicity, gender and the Academic performance of aadolescents: An examination of the influence of ccultureRetrived of Google (9-32).

Wilson, W. (1967). Correlates of avowed happiness . Psychological Bulletin, 67,294-306.